

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז – 1976

ד"ר אירנה טלסניק (להלן הנקבלת) היא רופאה שעלתה ארצה מרוסיה. לאחר חבלי קליטה, וכשהיא עושה את צעדיה הראשונים בקרקע המציאות של הארץ היא מצאה עבודה בחברה שערכה בדיקות עיניים ובדיקות רפואיות כלליות למבקשי רשיונות נהיגה. תוצאות הבדיקות הגיעו בסופו של התהליך למשרד הרישוי.

בדיקות עיניים לקראת רשיונות נהיגה ניתנות להערך על ידי רופא עיניים או אופטומטריסט שאושר לצורך כך ע"י משרד התחבורה. יש להניח שמסלול זה עוצב כך שיבטיח שבודקי העיניים יהיו כשירים לא רק כרופאים או אופטומטריסטים, אלא גם כמודעים ובקיאים לצרכים ולדרישות המיוחדים הנדרשים מאוחזי הגה.

הנקבלת עסקה אמנם לדבריה, בארץ מוצאה ברפואת עינים 14 שנים בטרם עלתה לישראל, ואולם בארץ לא הוענקה לה מומחיות בתחום זה.

במקום עבודתה הוטל עליה לערוך בדרך כלל רק בדיקות רפואיות כלליות. בדיקות עיניים נערכו על ידי אופטומטריסטית שאושרה לצורך זה על ידי משרד הרישוי.

בחודש יולי 2003 ערכה הנקבלת, מספר פעמים, לפי הוראות בעלי העסק בו עבדה, בדיקות עיניים. היה כשאופטומטריסטית שהופקדה על עריכת בדיקות אלו נעדרה מהמקום, כנראה עקב מחלה. חותמתה של אותה אופטומטריסטית הוטבעה על אישורי תוצאות הבדיקות שנערכו על ידי הנקבלת, והיא הוסיפה לצד זה את חתימתה.

מעשיה (בהם היו מעורבים גם אחרים), נעשו, כפי שנעשו, וכארבע שנים לאחר מכן היא הואשמה בשל כך בבית משפט השלום בראשון לציון. האישום לא הבשיל לכדי הכרעת דין משום שהיועץ המשפטי לממשלה נעתר לבקשה לעיכוב הליכים.

ב- 11.3.08 הגיש המשנה למנכ"ל משרד הבריאות קובלנה נגד הנקבלת. בקובלנה זו יוחס לה בשל הפעילות שפורטה לעיל התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, לפי סעיף 41 (1) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז – 1976 (להלן הפקודה).

בעקבות הקובלנה מינה שר הבריאות ועדה לפי סעיף 44 לפקודה. על הועדה הוטל לשמוע את שיש לנקבלת לאמר, לבחון את העובדות ולהמליץ לשר כיצד לנהוג בנקבלת.

במסגרת הסדר טעון שנעשה בין הקובל לבין הנקבלת, הודתה הנקבלת באמור בקובלנה. הסדר זה התייחס גם לענישה המשמעתית, ומכוחו הוצע לוועדה להמליץ על מתן נזיפה לנקבלת.

על פניה נראית ענישה זו כמקלה מאד עם הנקבלת, וכענישה שאיננה מבטאת את החומרה היתירה שבמעשיה. הנקבלת הונתה בזדון את משרד הרשוי, בכך שבעוד הוא סבור שהוא מפעיל את שיקול דעתו למען יתן או שלא ינתן רשיון נהיגה, כשהוא סבור שנתוני בדיקת העיניים שבפניו הם נתונים שעובדו על ידי מי שהוסמך לכך, הופעל שיקול הדעת על בסיס נתונים שמשרד הרשוי איננו יודע אם הם הופעלו ונקבעו כראוי.

בדיקות העיניים נועדו להבטיח שהנוהג ברכב איננו לוקה בראייתו באופן שהוא מסכן את הן את עצמו והן אחרים. רשיונות שהוצאו על סמך אישורי הנקבלת הוליכו איפוא שולל את הרשות בנושא הנוגע לבטיחות התנועה בדרכים. לצד זה נגועים מעשי הנקבלת בקלות הדעת המבטאת זלזול בשמירת החוק ובהליכה בדרך הישר.

הוועדה היתה ערה כמובן להיבטים אלו, ואולם סברה שחרף זאת כלל הנסיבות מטות את הכף לקולא. בין השאר הביאה הוועדה בחשבון שחלפו שבע שנים ממועד הארועים ועד לדיון המשמעת שערך בפניה. בפרק זמן זה סבלה הנקבלת ענוי דין עקב האישום הפלילי שהוגש נגדה, ולאחר שנשתחררה ממנו וסברה שהיא השתחררה מאימת הדין, הוגש נגדה ההליך המשמעתי.

עוד הביאה הוועדה בחשבון את העובדה שמעשיה של הנקבלת התרחשו בימי העבודה הראשונים שלה בארץ. היא חשה עצמה נתונה לשבט או לחסד בידי מעבידים, שהסבירו לה שאין רע במעשיה. חששה להמרות את פיהם היה רב שמא תאבד את מקור פרנסתה.

בינתיים מצאה הנקבלת מקום עבודה בבי"ח קפלן בנתניה כתורנית חוץ, והיא נקלטה גם בעבודה נוספת. התלית רשיונה, ולו לתקופה קצרה, יסכן, לדברי בא-כוחה, את עבודתה.

חרף נימוקי קולא בעלי משקל אלה, עדיין נראית לכאורה התוצאה של מתן נזיפה בשל מעשים שיש בהם הכשלתו וסיכנונו של הצבור בענישה קלה מדי. המסר המשודר לצבור הכללי כמו גם לצבור הרופאים יכול להתפרש בטעות כהסכמה בשתיקה לכך "שלא נורא" לשבש את מערכות הרגולציה.

התלבטתי לא מעט אם ראוי לקבל את המלצת הוועדה, ובסופו של דבר החלטתי לעשות כן. הטעם לכך הוא שלא רק שלא ניתן להתעלם מהנימוקים לקולא, אלא שהוועדה ראתה ושמעה את הנקבלת, ויכולה היתה להתרשם בלתי אמצעית ממנה ומכלל הנסיבות. לכך יש להוסיף שהיועץ המשפטי לממשלה, שאיננו מעכב הליכים פליליים כדבר שבשיגרה, עשה כן במקרה זה, ללמדך שלאחר בדיקת הנסיבות הוא שוכנע בעוצמת השיקולים לקולא. לכך יש להוסיף שנקודת המוצא צריכה להיות שככלל יש לכבד את המלצות הוועדות הממונות ע"י שר הבריאות במסגרת הליכי המשמעת.

סמכויות שר הבריאות לענין הענישה המשמעתית האוצלו אלי, ובשל כל הסיבות שפורטו לעיל אני מקבלת את המלצת הועדה, נוזף בנקבלת, ומורה כי נזיפה זו תירשם בתיקה.

6.6.80

ניתן היום

נ. זילר

נשיא (בדימוס) של ביהמ"ש המחוזי בירושלים